

[Pradžia](#) > [Mokymai, Teisminiai Tinklai Ir Agentūros](#) > Portugal

Pirminis teisėjų ir prokurorų mokymas Europos Sąjungoje

Turinį pateikė
Portugalija

Portugalija

Bendras aprašymas

Pirminį teisėjų (bendrosios kompetencijos teismų ir administracinių bei mokesčių teismų) ir prokurorų mokymą rengia nacionalinė institucija – Teisėjų studijų centras. Tai vienintelė institucija, vykdanči šią misiją. Be kitų kompetencijos sričių, Teisėjų studijų centras taip pat yra atsakingas už teisininkų, advokatų ir kitų teisingumo sektorių specialistų teisinio ir teismo mokymo skatinimą.

Pirminio mokymo veikloje dalyvauja dviejų kategorijų stažuotojai: stažuotojai, kurie tampa bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjais ar prokurorais, ir stažuotojai, kurie tampa administracinių ir mokesčių teismų teisėjais. Šių dviejų kategorijų specialistų įdarbinimas skiriasi turinio ir procedūros požiūriu, tačiau apskritai konkursai rengiami tuo pačiu metu.

Stazuotojai vadinami *auditores de justiça*.

Pirminis mokymas privalomas.

Privalomas šių mokymų pobūdis numatytas teisėjų statuto taisyklėse (žr. [Estatuto dos Magistrados Judiciais](#) (EMJ – Teisėjų statutas) 40d straipsnį) ir prokurorų statuto taisyklėse (žr. [Estatuto do Ministério Público](#) (EMP – prokurorų statutas) 146d straipsnį). Abiejuose teisiniuose tekstuose nurodyta, kad norint sėkmingai dalyvauti mokymo kursuose ar stažuotėse, būtina kreiptis į teismus arba prokuratūrą.

Nuo pat sukūrimo 1979 m. Teisėjų studijų centras jau parengė 4 891 teisėją ir prokurorą. Šiuo metu 135 stažuotojai (40 teisėjų ir 65 prokurorai bendrosios kompetencijos teismuose ir 30 administracinių ir mokesčių teismų teisėjų) dalyvauja pradiniam beveik trejų metų trukmės mokymo kurso etape (pirmieji metai). Panašus skaičius stažuotojų dabar dalyvauja antrajame etape.

Šiuo metu rengiami du konkursai dėl maždaug 130 stažuotojų priėmimo į Teisėjų studijų centrą (*auditores de justiça*). Konkursai rengiami bendrosios kompetencijos teismų teisėjams ir prokurorams bei administracinių ir mokesčių teismų teisėjams.

Galimybė dalyvauti pirminiame mokyme

Į teisėjų ir prokurorų mokymus patenkama dalyvaujant viešuose konkursuose, kurie skelbiami *Diário da República* (DR) ir kuriuose naudojami įvairūs atrankos metodai.

Viešą konkursą skelbia Teisėjų studijų centro direktorius. Konkursu siekiama užpildyti laisvas darbo vietas teismuose (teisėjai ir prokurorai) arba užpildyti laisvas administracinių ir mokesčių teismų teisėjų darbo vietas.

Suinteresuoti asmenys gali teikti paraiškas dviem būdais:

akademine kvalifikacija – pareiškėjas penkerius metus ar trumpiau turi universitetinį teisinį išsilavinimą, jeigu jį šiuo atveju papildo Portugalijos universitete įgytas teisės magistro ar daktaro laipsnis arba Portugalijoje

pripažįstamas lygiavertis akademinis laipsnis (2008 m. sausio 14 d. Įstatymo Nr. 2/2008 5 straipsnio b punktas, siejamas su *Estatuto dos Magistrados Judiciais* (EMJ – Teismų statutas) 40 straipsnio c punktu ir *Estatuto do Ministério Público* (EMP – Prokuratūros statutas) 146 straipsnio c punktu);

profesinė patirtis – pareiškėjas turi atitikti akademinio išsilavinimo reikalavimą ir turėti profesinės patirties teismo ekspertizės srityje ar kitose svarbiose srityse, susijusiose su teisėjo funkcijų vykdymu, o šios patirties faktinė trukmė yra ne trumpesnė kaip penkeri metai.

Be to, kad pareiškėjas galėtų dalyvauti konkurse, jis privalo:

- būti Portugalijos arba portugališkai kalbančių valstybių pilietis, turintis nuolatinę gyvenamąją vietą Portugalijoje, turintis pripažintą teisę eiti teisėjo pareigas pagal įstatymus ir abipusiškumo sąlygomis;
- atitikti kitus bendruosius viešųjų funkcijų vykdymo reikalavimus.

Konkursuose, skirtuose užimti laisvas darbo vietas teismuose, kiekvienai teisminei institucijai (teismui ir prokuratūrai) pagal kiekvieną iš dviejų priėmimo būdų rezervuota 25 proc. priėmimo kvota.

Konkurse, skirtame užimti laisvas administracinių ir mokesčių teismų teisėjų darbo vietas, pagal kiekvieną iš dviejų priėmimo būdų rezervuojama 25 proc. priėmimo kvota.

Kandidatai atrenkami taikant šiuos metodus, kurie visi yra atrankinio pobūdžio:

- rašytinis etapas;
- žodinis etapas;
- psichologinis atrankos egzaminas.

Pirminio mokymo forma ir turinys

Pirminį magistratų (teisėjų ir prokurorų) mokymą visuose teismuose sudaro teorinio ir praktinio mokymo kursas, organizuojamas dviem vienas po kito einančiais ciklais, ir stažuotė (*estágio*).

Pirmasis teorinio ir praktinio mokymo kurso ciklas rengiamas Teisėjų studijų centro būstinėje, nedarant poveikio trumpalaikėms laikinoms stažuotėms teismuose. Šis ciklas prasideda rugsėjo 15 d. po stojamojo egzamino ir baigiasi kitų metų liepos 15 d.

Antrasis teorinio ir praktinio mokymo kursų ciklas vyksta teismuose, atsižvelgiant į pasirinktą profesiją (teisėjo arba prokuroro). Prokurorų mokymo kursų cikle taip pat dalyvauja prokuratūros departamentai. Jis prasideda rugsėjo 1 d., pasibaigus pirmajam ciklui, ir baigiasi kitų metų liepos 15 d.

Stazuotė (*estágio*) taip pat vyksta teismuose, atsižvelgiant į pasirinkto teismo jurisdikciją. Ji prasideda rugsėjo 1 d., pasibaigus antrajam ciklui, ir baigiasi kitų metų liepos 15 d.

Šie terminai gali būti pakeisti teisės aktais ir kartais yra skirti reaguoti į neatidėliotinus poreikius.

Pagrindiniai teorinio ir praktinio mokymo kursų tikslai – suteikti stažuotojams galimybę tobulinti savo kompetencijas ir įgyti techninių įgūdžių, kad jie galėtų vykdyti teisėjo funkcijas teismuose, administraciniuose ir mokesčių teismuose bei eiti prokuroro pareigas.

Teisėjų mokymo centro mokymo veiklą per pirmąjį ciklą Teisėjų mokymo centre vykdo civilinių, baudžiamųjų, darbo, šeimos, administracinių ir mokesčių jurisdikcijų dėstytojai ir išorės instruktoriai.

Pirminio mokymo veikla rengiama pagal direktoriaus iš anksto parengtą studijų planą ir ją turi patvirtinti Teisėjų studijų centro Pedagoginė taryba. Šią tarybą, kuriai pirmininkauja Teisėjų studijų centro direktorius, sudaro Aukščiausiųjų teismų tarybų, prokuratūros atstovai, Teisėjų studijų centro dėstytojai, Advokatų asociacija ir parlamentas. Viena iš pagrindinių jos kompetencijos sričių – patvirtinti teorinio ir praktinio mokymo kursų studijų planą.

Per teorinį ir praktinį etapus mokymas remiamas naudojantis internetine e. mokymosi platforma („Moodle“), o visi mokymo dokumentai ir e. analizės tvarkomi per tą platformą.

Studijų plane aptariami šie klausimai:

- *bendras mokymas* (pagrindinės teisės ir konstitucinė teisė); etika ir deontologija; teismų organizacija; metodika ir teisinė kalba; informacijos ir ryšių technologijos; Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) praktika pagrindinių teisių srityje; bylų valdymo organizavimas ir metodai; užsienio kalbos (teisinis požiūris, pasirenkama anglų kalba);
- *specialus mokymas* (Europos ir tarptautinė teisė; konkurencijos teisė; apskaita ir valdymas; teismo ekspertizės psichologija ir kriminalistikos sociologija; aplinka ir miestų teisė; rinkimų teisė; viešieji pirkimai; valstybės deliktinė atsakomybė ir administracinių bei mokesčių teismų stažuotojų materialinė ir procesinė administracinė teisė; kriminalistinė medicina; baudžiamųjų tyrimų ir užklausų valdymas); ir
- *profesinis mokymas* bendrosios kompetencijos teismuose (civilinė ir komercinė teisė ir civilinis procesas; baudžiamoji teisė ir baudžiamasis procesas; šeimos ir vaikų teisė; ir darbo teisė), taip pat administraciniams ir mokesčių teismams (administracinė teisė ir administracinis procesas; mokesčių teisė ir mokesčių procedūra; civilinė teisė ir civilinis procesas).

Mokymo kursai ir veikla vyksta darbo grupėse (po maždaug 15 stažuotojų) pagal šią metodiką:

- atvejo aptarimas;
- teismo praktikos aptarimas;
- stažuotojų pranešimai;
- teismo inscenizacijos;
- studijų vizitai (pvz., aukščiausiuosiuose teismuose, generalinėje prokuratūroje, kalėjimuose, policijos departamentuose, globos šeimoje įstaigose ir kt.);
- mokslinių tyrimų veikla;
- konferencijos ir praktiniai seminarai; ir
- iki keturių savaitių trunkanti „laikotarpio vidurio“ stažuotė (vykdoma teismuose).

Per antrąjį ciklą ir stažuotės teismuose etapu mokymo veiklą vykdo regioniniai teisminių institucijų koordinatoriai, prokuratūra ir Teisėjų studijų centras, taip pat teisėjai, kurie moko teisėjus, prokuratūra ir Teisėjų studijų centras.

Pirminio mokymo užbaigimas ir kvalifikacijos suteikimo procesas

Stazuotojai patenka į Teisėjų studijų centrą, kuriame jų eiliškumas nustatomas pagal stojamųjų egzaminų balą.

Šis eiliškumo sąrašas naudojamas tik kaip susiejimo veiksnys nustatant vertinimo balus pirmojo ir antrojo etapo pabaigoje (2008 m. sausio 14 d. Įstatymo Nr. 2/2008 (konsoliduota versija) 47 straipsnio 1 dalies pirmas sakinyss ir 57 straipsnio 2 dalis).

Šį stažuotojų vertinimą atlieka Teisėjų studijų centras. Tai daroma pagal bendro vertinimo modelį ir atsižvelgiant į šiuos aspektus:

- veiklos rezultatus per pirmąjį ir antrąjį mokymo laikotarpio etapus;
- visą atliktą darbą;
- stažuotojų mokymosi rezultatus;
- mokymo veiklos raidą.

Galutinis antrojo ciklo įvertinimas yra svertinis: pirmojo ciklo svertas yra 40 proc., o antrojo ciklo – 60 proc.

Stazuotojus, kurie surinko bent 10 balų iš 20, atitinkama aukštesnioji taryba skiria teisėju praktikantu (*juiz estagiário*) arba prokuroru praktikantu (*procurador da República estagiário*). Jie naudojami teisėjo arba prokuroro profesiniu statusu, turinčiu atitinkamas teises ir pareigas, tačiau šiame procese jiems padeda instruktorius.

■ Paskutinis naujinimas: 02/06/2026

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.